

Fødevarestyrelsen

31.01.2006

J.nr.: 2006-20-26-01068 / SKL

Tale til samråd den 1. februar 2006, Udvalget for Fødevarer, landbrug og fiskeri

Spørgsmål Ø: ”Vil ministeren redegøre for problemstillingerne i årsrapporten fra Det Veterinære Sundhedsråd for 2003, og oplyse, hvad ministeren har gjort for at rette op på de problemer årsrapporten peger på?”

Indledning

Det Veterinære Sundhedsråds årsrapport for 2003 udkom i december sidste år. I årsberetningen giver Sundhedsrådet udtryk for bekymring for, at det enkelte dyrs velfærd skal drukne i masseproduktion. Sundhedsrådet giver også nogle eksempler på forhold hos svin, slagtekylinger og kvæg, som Rådet finder bekymrende.

Ansvarsområder, JM og
MINFF

Som bekendt hører dyreværnslovgivningen under Justitsministerens område,

men kontrollen med bestemmelserne udføres af Fødevareregionerne og hører under mit område. Derfor er det kontrollen med dyrevelfærden jeg vil koncentrere mig om her.

Beskrivelse af, hvad talen vil omhandle

Udvalget har spurgt hvilke initiativer jeg har taget for at rette op på de problemer som Sundhedsrådet peger på. I mit svar vil jeg kort beskrive, hvordan problemområderne indgår i kontrollen af dyrevelfærden, og kommentere nogle af de konkrete eksempler, som Rådet har givet.

Generelt om kontrol med dyrevelfærden

Fødevareregionerne udfører hvert år kontrol med 5 % af alle besætninger med mere end 10 landbrugsdyr og heste. Kontrollen omfatter alle de velfærdsregler, der gælder for den pågældende dyreart.

Ingen dokumentation for en sammenhæng mellem besætningsstørrelse og velfærdsniveau generelt.

Velfærdskontrol af besætninger var tidligere baseret på en tilfældig udpegning af besætninger til kontrol. 2004 var det første år, hvor der blev brugt risikoparametre til at udpege de besætninger, der skulle kontrolleres, og en af parametrene var besætningsstørrelse. Store sobesætninger og store kalvebesætninger blev blandt andet brugt som grundlag for udpegning. I de store sobesætninger var der lidt flere politianmeldelser end gennemsnittet af de andre kategorier af svinebesætninger. I de store kalvebesætninger var der lidt færre end gennemsnittet. Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at der ikke på baggrund af de enkeltstående kontrolresultater kan konkluderes noget om velfærdsniveauet generelt i forhold til besætningsstørrelsen. Fødevarestyrelsen er heller ikke i besiddelse af anden dokumentation, som viser en generel sammenhæng mellem velfærdsniveauet og besætningsstørrelsen.

Regler om tilstrækkeligt personale

Sundhedsrådet peger på, at store besætninger kan betyde, at der ikke er personale nok til at tage vare på de enkelte dyr. I Justitsministeriets bestemmelser om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, fremgår det blandt andet, at dyrene skal passes af (citat) ”et tilstrækkeligt antal personer, der har de relevante faglige færdigheder og kvalifikationer og den relevante faglige viden, således at dyrene kan passes velfærdsmæssigt forsvarligt”. Den bestemmelse indgår i fødevareregionernes velfærdskontrol.

Regler om pasning af syge og tilskadekomne dyr

I den samme bekendtgørelse er der et krav om, at alle dyr der er syge eller tilskadekomne omgående skal have en passende behandling, og hvis dyret ikke kommer sig skal det aflives eller en dyrlæge skal tilkaldes. Det fremgår også, at syge dyr skal isoleres i et passende rum når det er hensigtsmæssigt. For svin blev kravene til sygestier yderligere strammet op i 2004, sådan at der i Justitsministeri-

ets bestemmelser om beskyttelse af svin er særlige krav om, at der altid skal være en sygesti til rådighed, og der er også krav til sygestiens størrelse.

Der er også lovmæssige krav om 1 dagligt tilsyn, når man holder dyr på stald, og for kalve og slagtekyllinger kræves faktisk mindst 2 daglige tilsyn.

Opfølgning på overtrædelser om behandling af syge dyr, 2004

Hvis reglerne ikke overholdes giver fødevareregionen enten en indskærpelse, eller forholdet bliver meldt til politiet hvis det ikke bliver rettet eller hvis det er groft. Der blev i 2004 kontrolleret 824 svinebesætninger, og der blev givet 171 indskærper og 41 politianmeldelser af forhold vedrørende syge og tilskadedekomne dyr, der ikke blev passet forsvarligt. En stor del af forholdene angik skuldarsår hos søer, som jeg vil komme tilbage til senere.

I de 1182 kvægbesætninger, der blev

kontrolleret i 2004, blev der givet 30 indskærpelser og 7 politianmeldelser for utilstrækkelig pasning af syge og tilskadedekomne dyr.

Konklusion, generel lovgivning: stiller krav til det enkelte dyrs velfærd.

Det fremgår altså af lovgivningen, at der skal tages vare på det enkelte dyrs velfærd og sundhed, og der bliver fulgt op hvis det i kontrollen konstateres, at reglerne ikke overholdes.

Kommentarer til Sundhedsrådets eksempler

Det Veterinære Sundhedsråd nævner i sin årsberetning nogle konkrete eksempler på velfærdsproblemer, som jeg gerne vil kommentere.

1. Skuldarsår hos søer

Det første eksempel er skuldarsår hos søer, som også tidligere har været meget omtalt. På baggrund af en udtalelse fra Sundhedsrådet i november 2003 gav Fødevarestyrelsen i en meddelelse til dyrlægerne klare retningslinjer for hvordan alvorsgraden af skuldarsår skulle vurderes. Meddelelsen gjorde det blandt andet

klart, at alvorlige skuldersår betragtes som groft uforsvarlig behandling af dyr og skal politianmeldes. Det betød, at der blev stor opmærksomhed på problemet, og det gav grundlaget for en skærpet opfølgning overfor tilfælde af skuldersår, både i forbindelse med kontrol i besætninger og ved ankomst til slagteriet.

2. Trædepudesvidninger hos slagtekyllinger
- Sundhedsrådet nævner også de særlige problemer med velfærd hos slagtekyllinger, især trædepudesvidninger og benproblemer. Justitsministeriet har i 2001 udstedt både en lov og en bekendtgørelse om hold af slagtekyllinger. Bestemmelserne betyder blandt andet, at der bliver lavet stikprøvekontrol for trædepudesvidninger – det vil sige sår eller ætsninger på kyllingernes fødder - på hvert eneste hold kyllinger, der leveres til slagteri. Hvis der er alvorlig forekomst af svidninger følger Fødevareregionerne op overfor den enkelte besætning. Fødevarestyrelsen har oplyst, at fo-

rekomsten af svidninger generelt er faldet siden bestemmelserne blev indført, og der er tale om en velfærdsmæssig forbedring.

3. Taberkøer

Rådet gør også opmærksom på, at såkaldte taberkøer – det vil sige køer, der er nederst på rangstigen, og som har svært ved at klare sig - er et velfærdsproblem. Køerne trives ikke og bliver afmagrede.

Det er klart, at kravene i dyreværnslovens § 1 om, at dyr skal behandles forsvarligt, og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe, skal overholdes. I forbindelse med Fødevareregionernes kontrol på slagterier og samlesteder er der i 2004 i 4 tilfælde indgivet anmeldelse til politiet fordi afmagret kvæg var blevet transporteret til slagteri eller samlested, selvom det ikke var egnet til transport.

Jeg er bekendt med, at Det Dyreetiske Råd er ved at færdiggøre en udtalelse om kvæg. Jeg kender ikke udtalelsens indhold, men den kunne tænkes også at behandle problemstillingen med taberkøer. Jeg mener, det vil være mest hensigtsmæssigt at afvente udtalelsen og se om Det Dyreetiske Råd giver en vurdering af sagen.

Afslutning, sammenfatning Jeg har beskrevet, hvordan den velfærdskontrol, som fødevareregionerne udfører, tager sigte på det enkelte dyr, og jeg har kommenteret nogle af de væsentlige velfærdsproblemer, som Sundhedsrådet har peget på i årsberetningen.

Lad mig til slut slå fast, at det ligger mig meget på sinde, at vi med kontrollen er med til at sikre, at hensynet til det enkelte dyrs velfærd fortsat er i fokus, uanset hvor stor og intensiv en produktion, der

er tale om.

Endelig vil jeg godt gøre opmærksom på den lange række af initiativer, der inden for den seneste tid er taget på dyrevelfærdsområdet. Det drejer sig om,

- etablering af dyrevelfærdsrejsehold
- indførelse af egenkontrol for dyrevelfærd i besætningerne
- opfølgende kontrolbesøg i besætninger med alvorlige overtrædelser
- indføje dyrevelfærd i sundhedsrådgivningsaftaler i besætningerne
- pilotprojekt om dataindsamling vedr. dyrevelfærd i destruktionsanstalterne
- undersøgelse af mulighederne for administrative bøder ved overtrædelser inden for dyrevelfærdsområdet.